

URBANISTIČKO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE OBRAMBENOG PROSTORA OSJEČKE TVRĐE

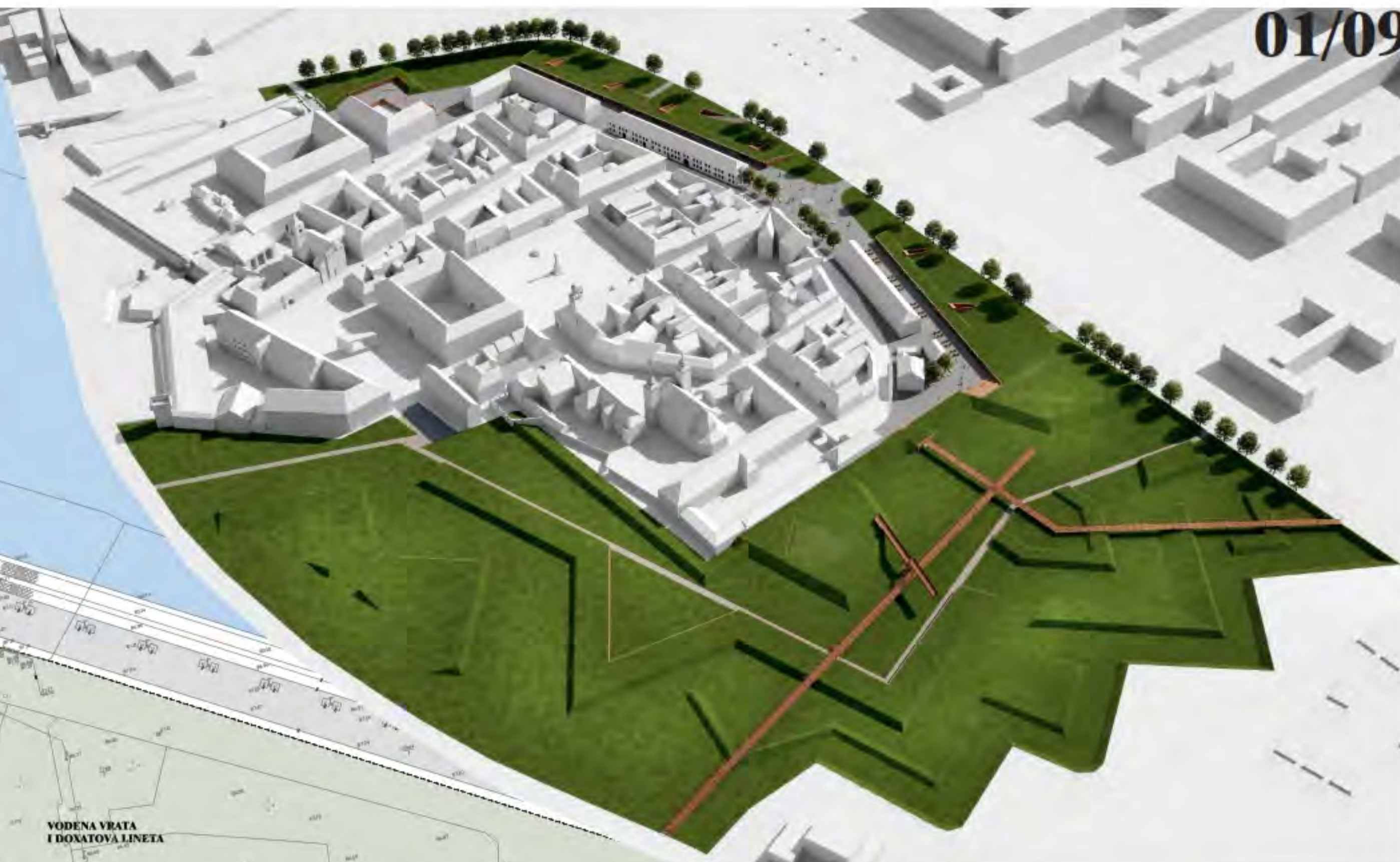
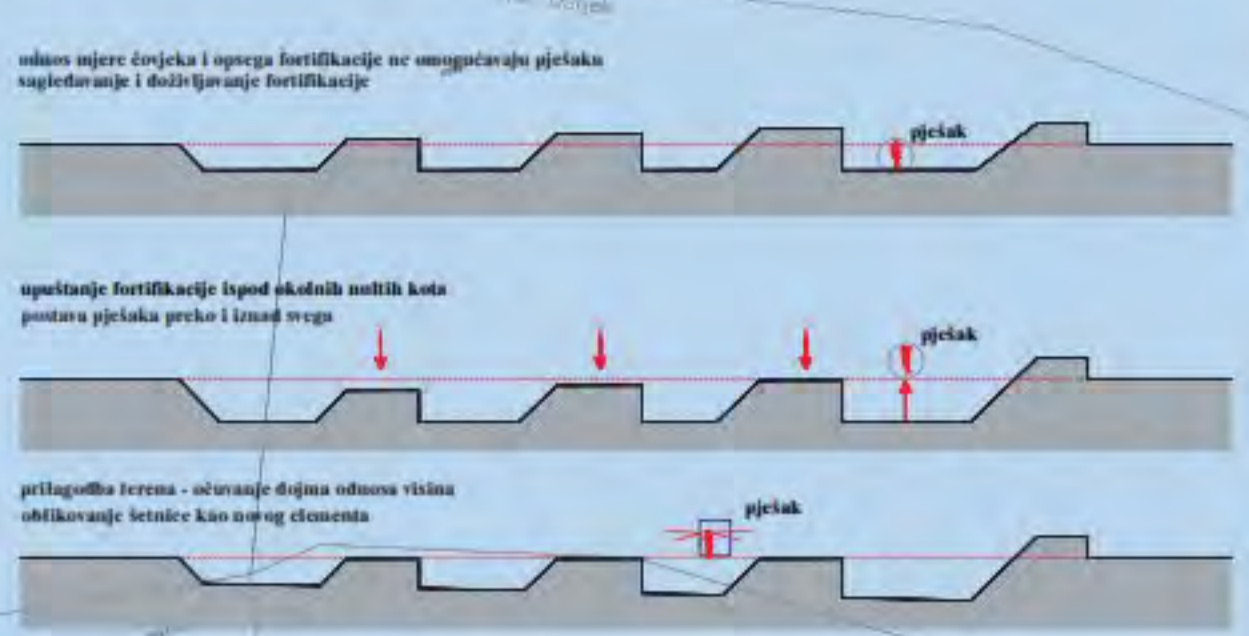
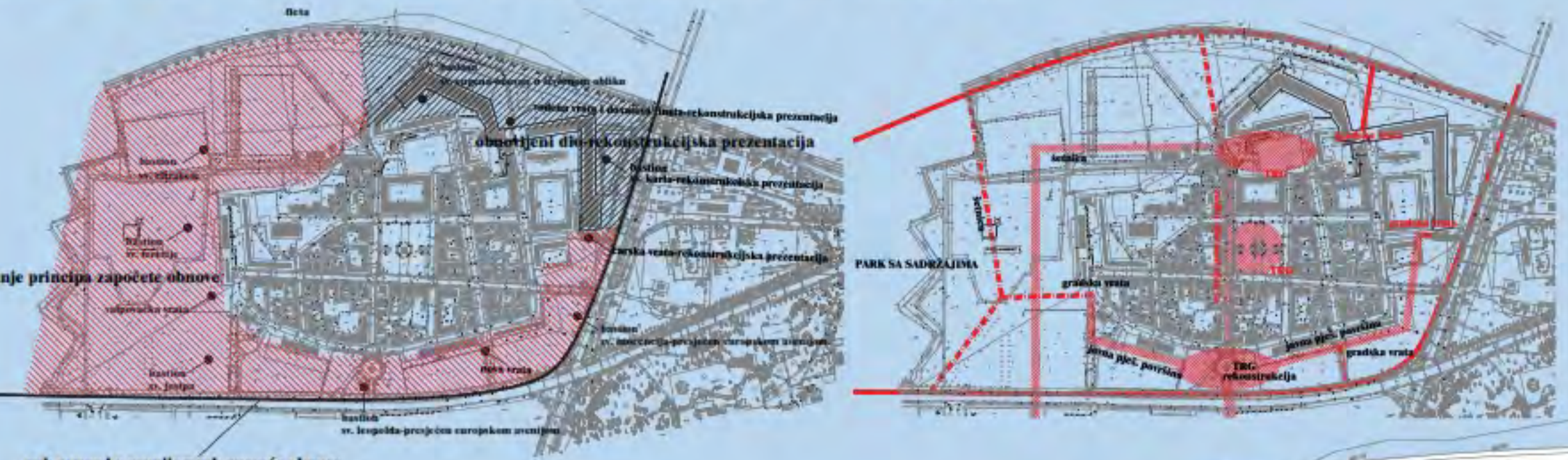
OBRALOŽENJE PROSTORNO-URBANISTIČKOG, FUNKCIONALNOG I OBLIKOVNOG ARHITEKTONSKOG KONCEPTA

Prostor ovog najtežnjeg zadatka je površina između jezgre nekadašnje tvrđe te europske avenije na jugu. Trgpinjova ulica na istoku, prometnice uz rijeku Dravu na sjeveru te sportskih terena unutar perivoja kralja Tomislava. Površina je to na kojoj su se akada na različite vrste, linije, iskopci i nasipi obrambenog prostora tvrđe. Od tog prostora obnovljeni su dijelovi na sjeveroistočnom dijelu tvrđe: vodena vrata s sjevernom linijom, Bastion sv. Karla te Carska vrata. Ostali dijelovi obnovljeni su principom prezentacijske rekonstrukcije. Prostor najtežnjeg zadatka je danas (uz izuzetak Rončeta velikana) zelena površina. Ta zelena površina koja dijeli očuvanu jezgru tvrđe od gradskih prometnica ističe njenu posebnost, omogućujući kvalitetne vizure na ovu površinu bez obzira na distanciranost tvrđe od grada te pružajući joj dodatni dignitet.

Odluka projektanta je očuvati i oblikovati starije distanciranosti tvrđe od grada te preuzeti tj. nastaviti primjenom metoda prezentacijske rekonstrukcije nekadašnjih fortifikacijskih elemenata, uz manje prilagodbe, kako bi se u njihovom prostoru moglo stvoriti dodatne urbane vrijednosti i sadržajno obogatiti funkcioniranje prostora tvrđe.

ETAPE REALIZACIJE:

1. ETAPA - prizemna građevina s ugostiteljskim sadržajima te letnicom s površinama za terase lokala (uključivo garaža)
2. ETAPA - prizemna građevina s turističkim i edukativnim sadržajima te letnicom (uključivo garaža)
3. ETAPA - trg Velikana (Rončeta)
4. ETAPA - javni park (iskopi i nasipi u anketnom dijelu) s dijelom igrališta
5. ETAPA - letnica na anketnom dijelu
6. ETAPA - letnica na anketnom dijelu

01/09

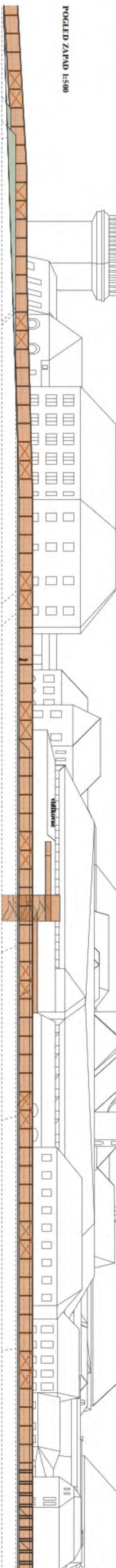
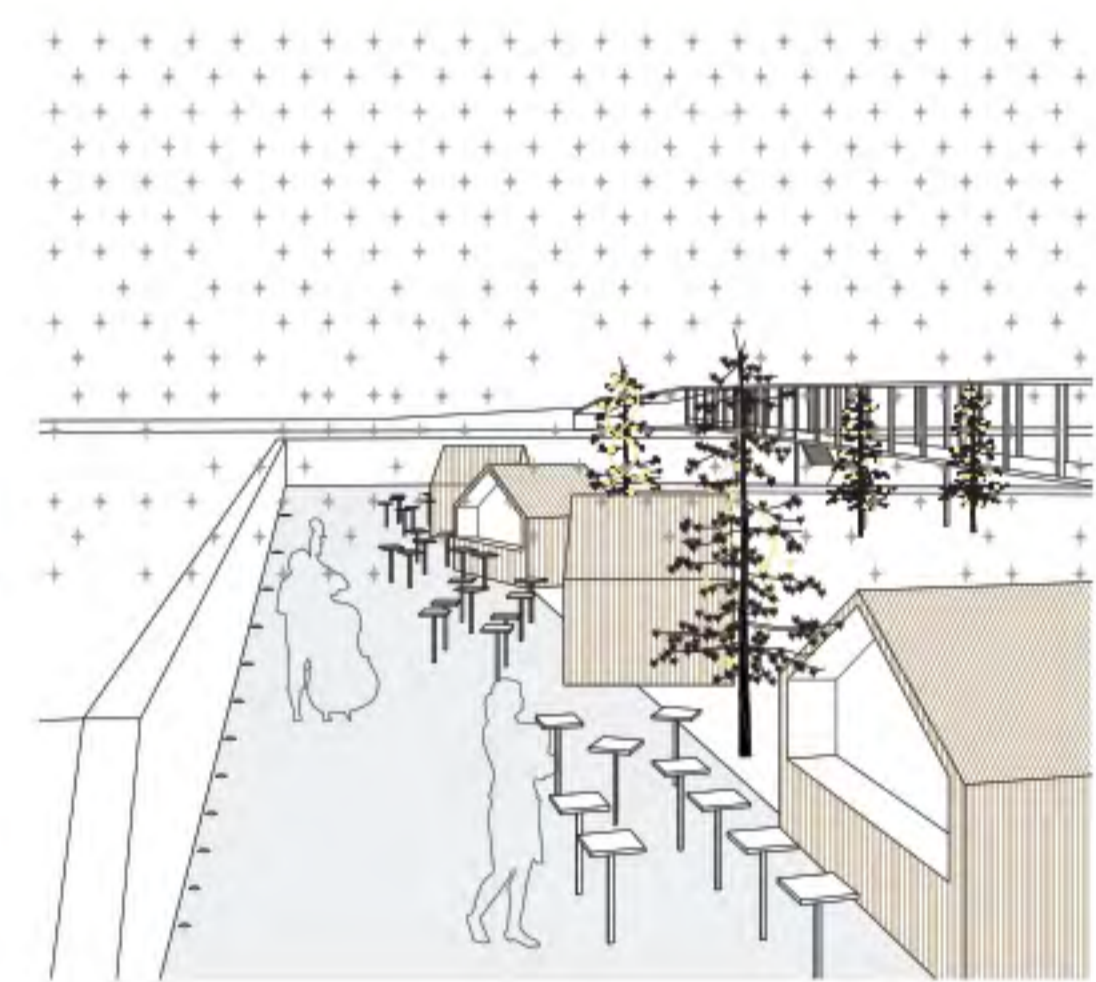
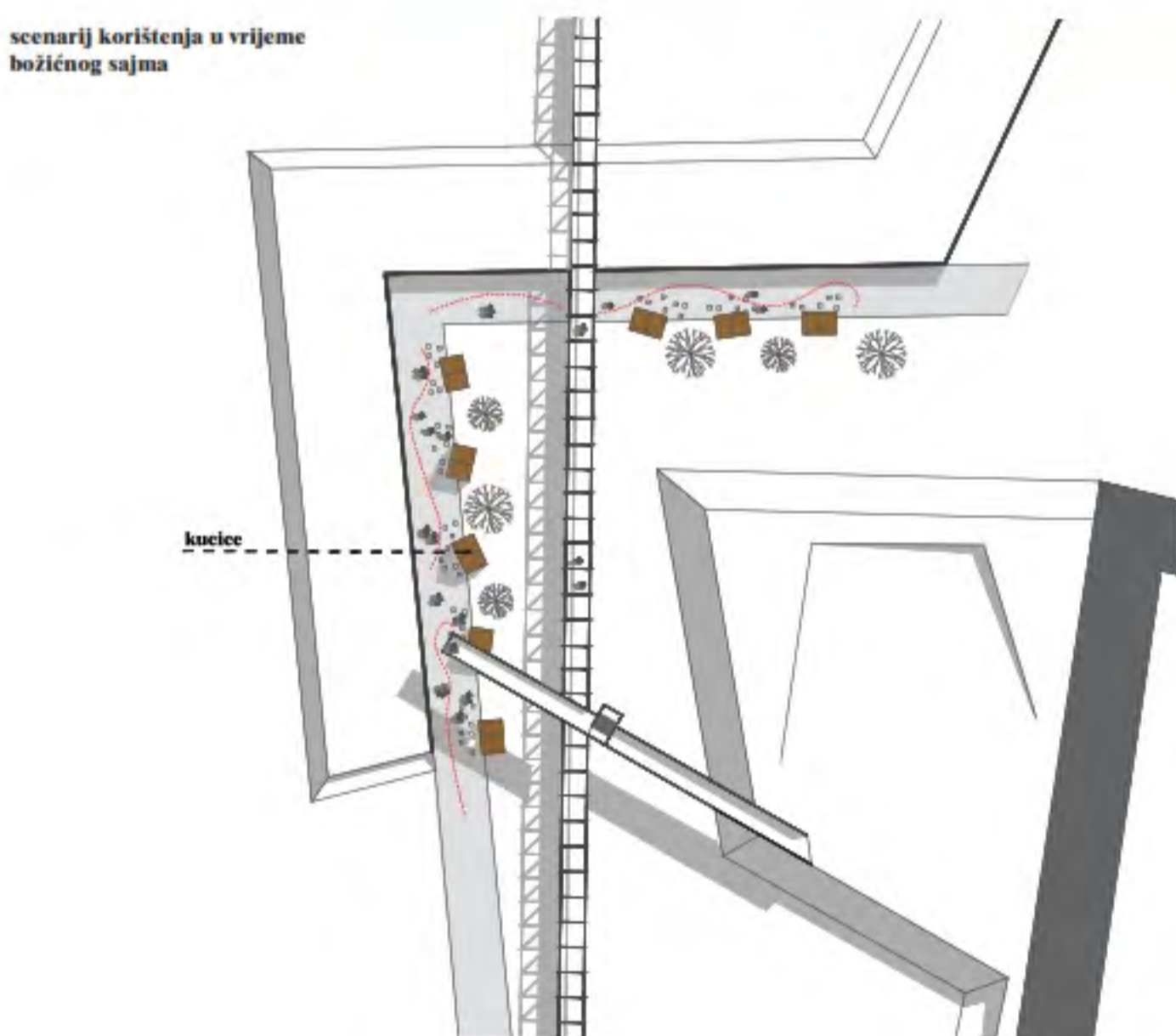

SITUACIJA 1:1000

PROČELJE JUG M 1:500

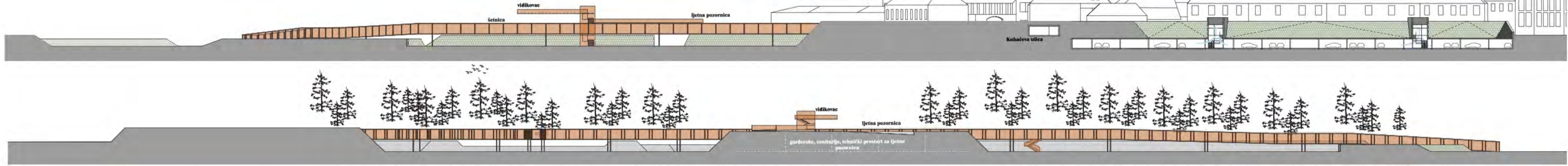

**URBANISTIČKO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE
OBRAMBENOG PROSTORA OSJEČKE TVRĐE**

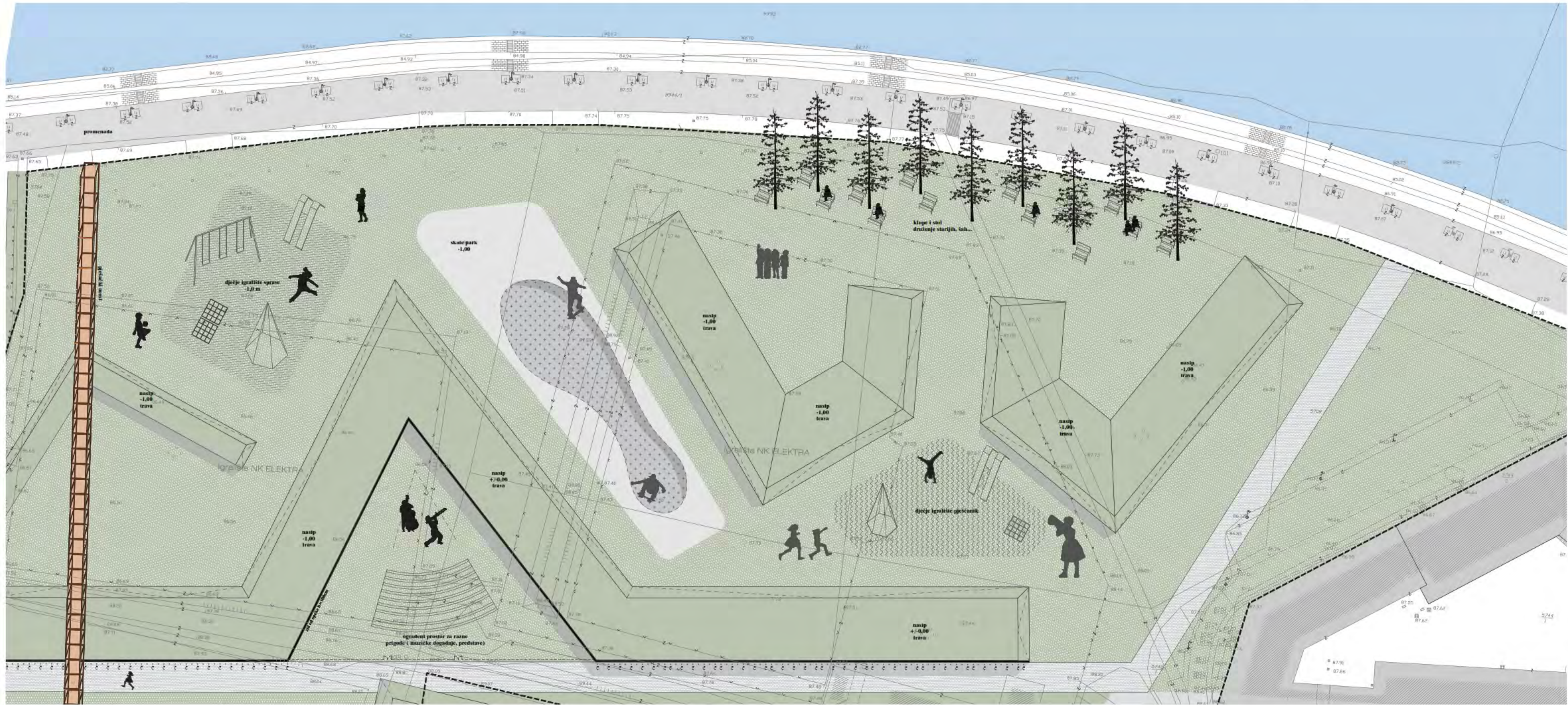

URBANISTIČKO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE OBRAMBENOG PROSTORA OSJEČKE TVRĐE

PRESJEK 1-1 M 1:500

PRESJEK 2-2 M 1:500

Prošlom kroz Valpovačka vrata dolazi se do anketnog dijela obuhvata koji je osmišljen kao javni park sa sljedećim sadržajima:

1. hortikulturno uređenom površinom
2. letnice - mosti koja najkracim putem (i u jednoj ravni zbog neizbježnih biciklista) povezuje petvoj krajta Petra Krečimira - Valpovačka vrata - i promenadu uz Dunav
3. letnice na parteru parka
4. prostora za pozorišnom i gledalištem
5. ograđenog prostora koji se može koristiti za razne namjene a za koje je potrebna kontrola mogućnosti pristupa
6. dječjeg igrališta za najmanji uzrast
7. dječjeg igrališta za veći uzrast
8. skate parka

Na prostoru anketnog dijela obuhvata nekad su se nalazile obrambene linije u više koncentričnih krugova oko jezgre Tvrđe. Idejnim rješenjem hortikulturnog uređenja predlaže se potpuno travnata površina s nasipima i potparnim cigelnim zidovima koji preuzimaju nekadnjašnje fortifikacije. Konačni izgled nasipa i zidova u nekoj daljoj razradi projekta trebalo bi dodatno razraditi i usmjeriti u skladu s postojećom i projektiranom usmjerenosti i konzervatorima kako bi krajnji rezultat prezentacije što više nalikovao izvornom stanju.

Kako je ovo, iz mjerila čovjeka, jako veliki prostor njegovo naglašavanje je pjesaku prolaznika nemoguće. Odluka projektanta je cijeli prostor upustiti kako bi se vrhovi nasipa spustili ispod kota 0,00 kolnih prostora (pod Valpovačkih vrata, pjesački koridor Europske avajrije) a preko svega postaviti pjesačko-biciklistička letnica - most. Tlocrtni oblik te letnice proizlazi iz preuzimanjem postojećih pravca kretanja te dodavanjem novih poteznih. Sećuci njome pjesaku je omogućeno puno jačanje i cjelokupnije sagledavanje nekadnjašnje fortifikacije. Kako dodatna atrakcija, na središnjem dijelu parka uz letnicu je predviđen i vidikovac. Sama letnica - most je čitavom konstrukcije u formi pravokutnih okvira koji se repetitivno niti i povezuje petvoj krajta Petra Krečimira, Valpovačka vrata i promenadu uz Dunav.

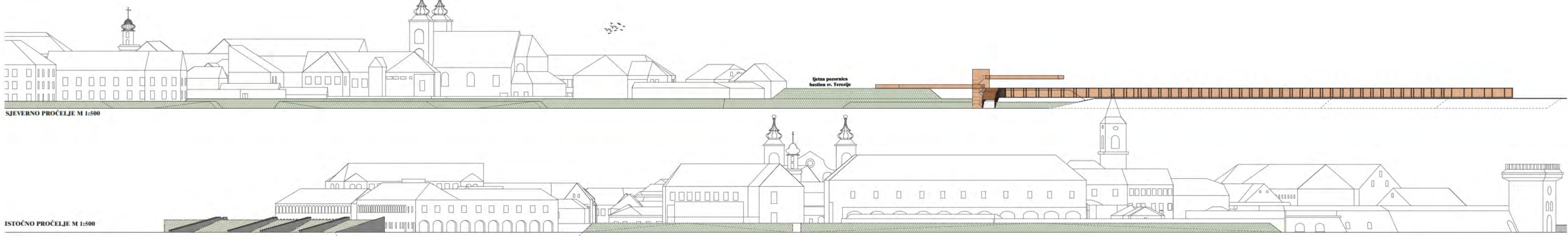
Osim ove letnice, koja zapravo nema dodira s parterom na samom parteru je predviđena i parterna letnica. Ona se proteže duž potera kojeg formiraju potporni cigelni zidovi s unutrašnje strane nekadnjašnje linije. Uz zidove je, kao i na projektnom dijelu obuhvata, predviđena podna rasvjeta. Ova letnica u zimsko vrijeme, kada snijeg napada na travnatu površinu (i zbog ne korištenja se duže sadrži) idealan je scenarij za održavanje Božićnog sajma i božićne promenade. Postavom montažnih drvenih kućica na kojima će se prodavati kulturno vino, hladnogai, kuglice za bae, sobni i sl. Uz letnicu grad može organizirati nastupe muzikara, a kućice, padine i cigelni zid ukrasiti božićnom rasvijom.

Kao mjesto s najpovoljnijom pozicijom za postavu pozornice i gledališta za kazališne, filmske ili muzičke predstave odabran je plato bastiona sv. Terezije. Do plato se pristupa sa letnice - mosta. Ova izoliranost jamstvo je da će se za vrijeme predstave osigurati mir od ostalih korisnika parka a posjetitelji osim u kulturnom programu mogu uživati i u lijepom pogledu na park, Dravu, Osijek...

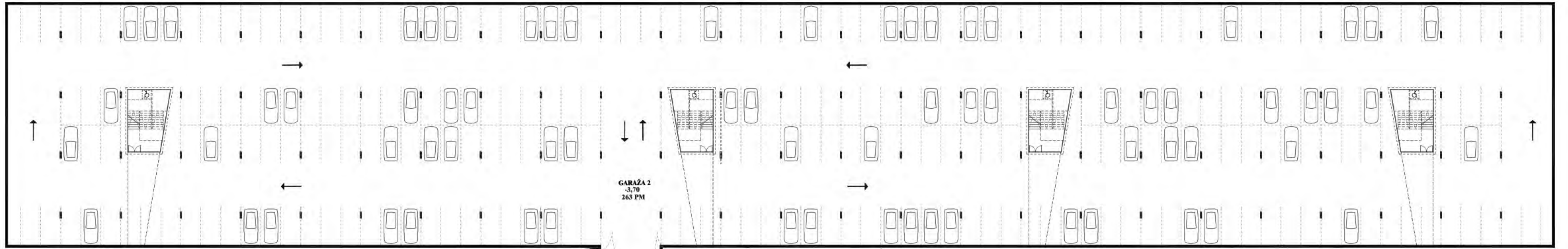
Na prostoru parka je predviđen i dodatni prostor za razna kulturna događaja. Kako cigelni zidovi stijele formi fortifikacija na parteru je nastao trokutasti prostor omeđen zidovima. Postavom transparentne metalne ograde visine cca 100cm s više vrata u sebi formira se prostor koji se može koristiti za razne namjene a kod kojega je potrebno kontrolirati pristup posjetiteljima. To mogu biti koncerti za koje se plaća ulaznica, proslave s pozivnicama ali i postavne izložbi koje traju duži period pa izložbene primjerke treba zaštititi u periodu kada izložba ne radi, radionice ili igraonice na otvorenom....

Sjeverni dio anketnog prostora namijenjen je dječjim igralištima. Igrališta su podijeljena po uzrastima i interesima djece a smještena su u sjevernom dijelu jer je taj dio najpogodniji zbog blizine promenade.

ANKETNI DIO M 1:500 /S

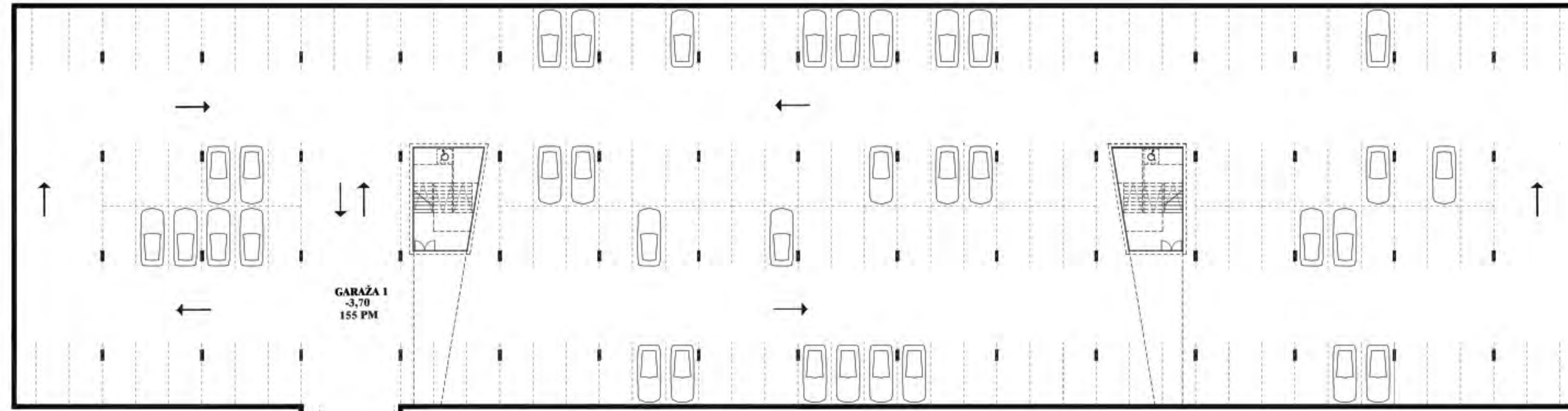
ISTOČNO PROČELJE M 1:500

TLOCRT GARAŽE OBJEKTA 2 M 1:250 / S

GARAŽA 2
 -3,70
 263 PM

Rampa u varijanti priključka na
 Franjevačku ulicu

GARAŽA 1
 -3,70
 155 PM

TLOCRT GARAŽE OBJEKTA 1 M 1:250 / S

PROMET

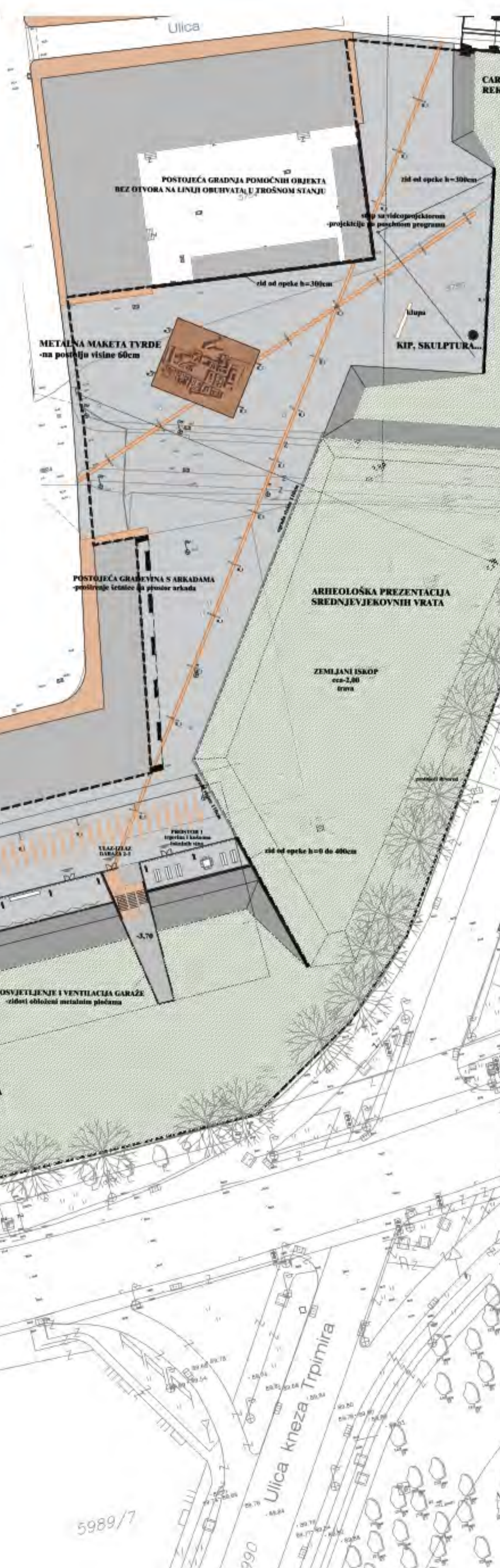
Izključuje kolnog prometa iz prostora Tvrđe neob-
 jektivno je ideja s kojom se slažu sve kompetentne struke
 a koji vode bitno u Tvrđu. Izgrađuju podzemni lakoz-
 pristupačnih i posjetiteljski praktičnih podzemnih
 garaža prvi je od prošlosti. Ovo projektno rješenje
 predlaže izgrađuju dviju podzemnih garaža kako bi se
 projekt mogao realizirati u više faza i tako lakše inkor-
 porirati s postepenom realizacijom sveobuhvatnih radnji
 kojima se usugljuje razlika i očuvanje Tvrđe.
 Izgrađuju garaža budući promet u Tvrđu bi postao
 samo pješaka i mogao bi se organizirati kako je u po-
 svijesti funkcioniran. Sto znači, u Tvrđu se ulazi kroz
 mnogobrojna gradska vrata.
 Ipak, za posebne servisnih, komunalnih i dostavnih
 službi potrebno je predvidjeti kolni površinu koju
 će one koristiti u kontroliranom režimu. Kao jedina
 prometnica koja nije u kolnjaji s najbližim okolnim
 gradskih vrata Kulačeva ulica je logičan izbor da
 ostane prometnica koja će služiti za te kolne potrebe.
 Skrivanje te prometnice u masu nasipa kojom se pre-
 zentira bastion sv. Josipa umanjuje se njen vizualni do-
 dej.
 Pristup u podzemnu garažu objekta 1 je s Kulačeva
 ulice a pristup u garažu objekta 2 je prema ideji
 projektanta s Europske avenije. Pristup može biti i s
 Franjevačke ulice (kako projektni natjecaj i sugerira)
 ali oblikovni i funkcionalni benefiti upotrebe Franje-
 vačke ulice samo kao pješaka nakon što se rekon-
 struiraju Nava vrata opravdavaju upotrebu resursa da
 se napravi novo križanje s Euroskom avenijom, a za
 posebne priključke druge podzemne garaže na nju.

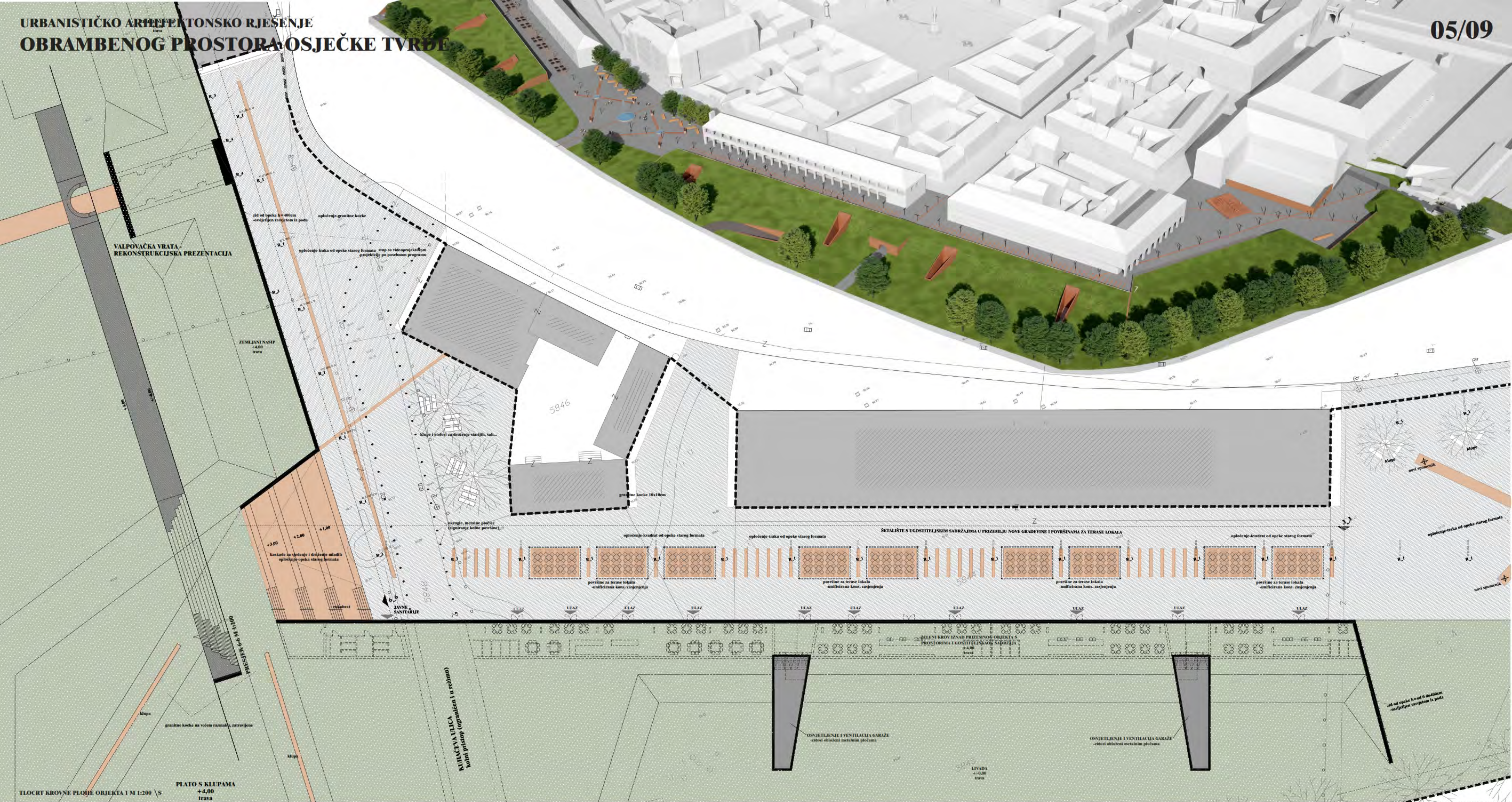
Podzemne garaže oblikovno i funkcionalno su iden-
 tične mada se razlikuju po kapacitetima. Garaža ob-
 jekta 1 ima kapacitet 155 vozila a garaža objekta 2
 kapacitet 263 vozila.
 Projektom zadatkom nije bio zadan broj parkirališnih
 mjesta pa ovo rješenje nije sigurno da zadovoljava vi-
 šestvu potrebe. Ali, iz grafičkih podloga vidljivo je da se
 kapacitet može povećati za cca 10 posto bez promjene
 idejnog koncepta.

Garaže imaju samo jednu podzemnu etažu. Garaže
 imaju veliki broj
 pješakačkih ulaza i
 izlaza. Garaže su tlocrtno jako
 izložene pa njihovi izlazi i ulazi mogu biti razvučeni
 duž perimetra Tvrđe. Sva mjesta ulaza i izlaza oblikov-
 no su iskoristena i kao mjesta na kojima se osigurava
 prirodna ventilacija i osvjetljenje podzemnog prostora.
 Sve ovo svjesno je postavljen kako bi garaže kor-
 isnicima bile što praktičnije i ugodnije te kako bi što
 brže i lakše prigrlili ideju njihovog korištenja.

FAZNA GRADNJA

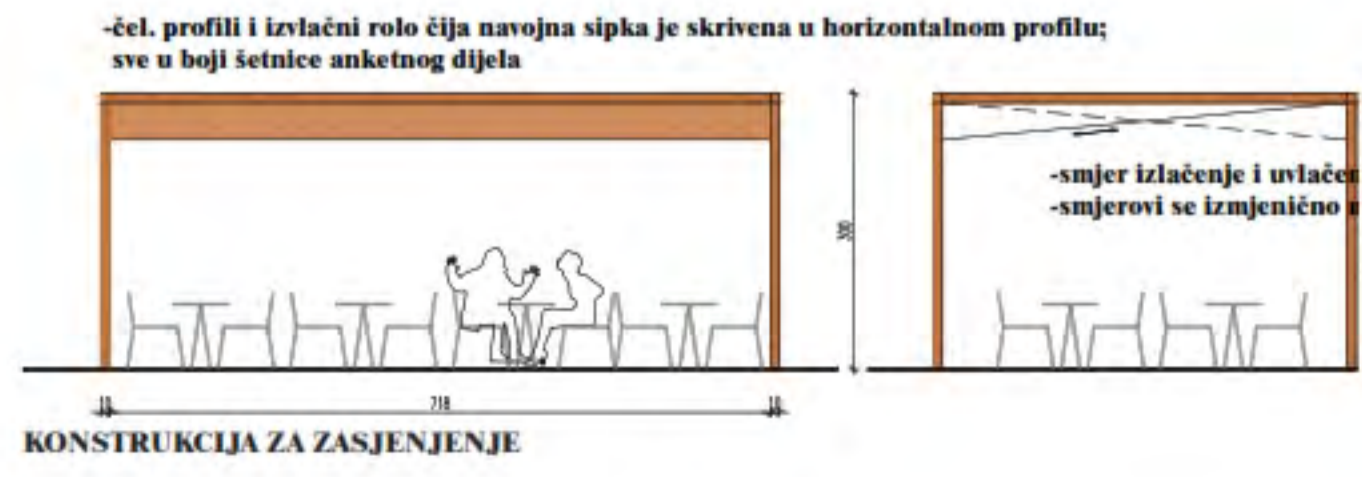
Kako faznost u realizaciji ovisi i o mnogim drugim
 aspektima (previsno o financijskim i organizaci-
 jskim mogućnostima grada) idejnim rješenjem se nije
 detaljnije obrađivala ova tema. Međutim, iz izgleda i
 organizacije u prostora predviđenih objekata, iz koje-
 jake i tematske podjele prostora projektnog i anketnog
 obuhvata vidljivo je da se bez većih komplikacija može
 uspostavliti faznost u realizaciji.

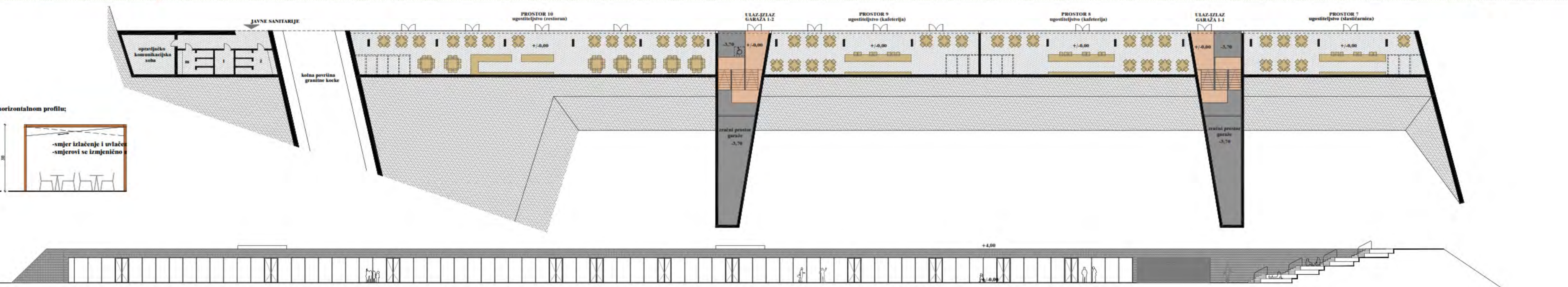

TLOCRT KROVNE PLOHE OBJEKTA 1 M 1:200 \ S

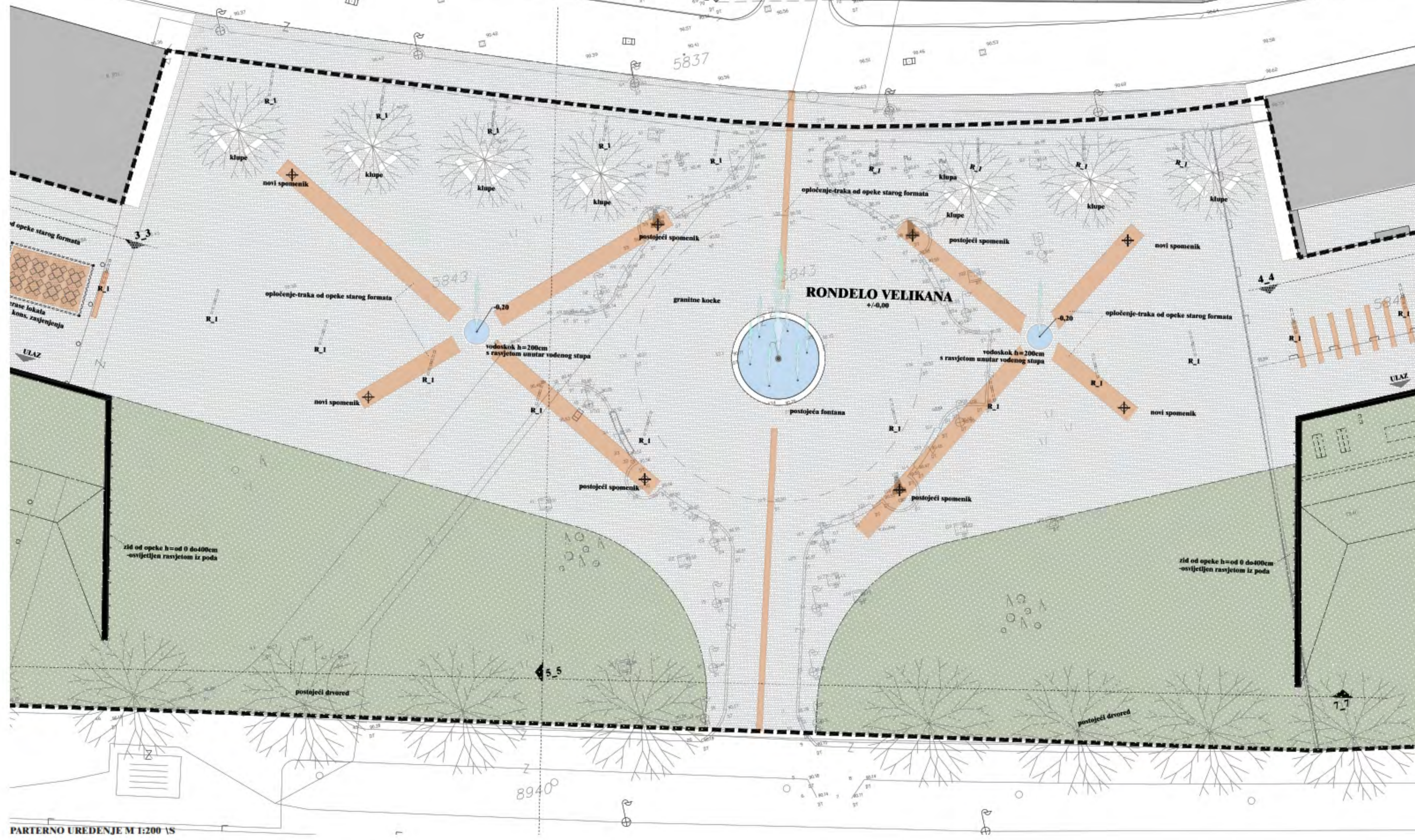
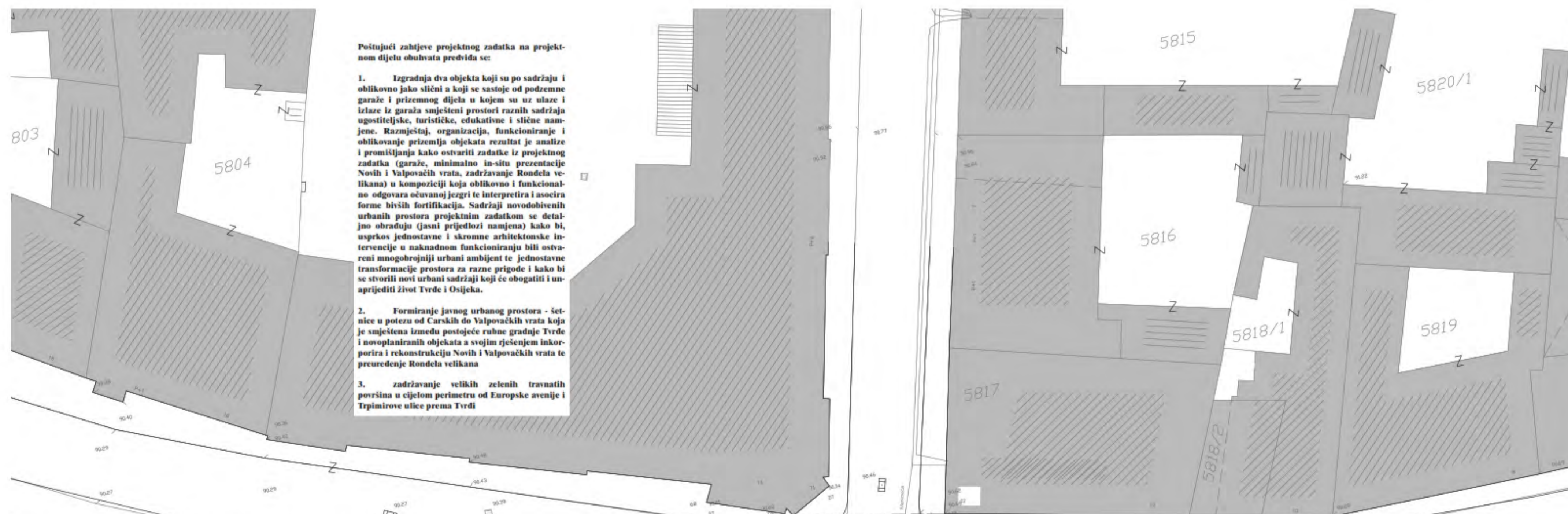
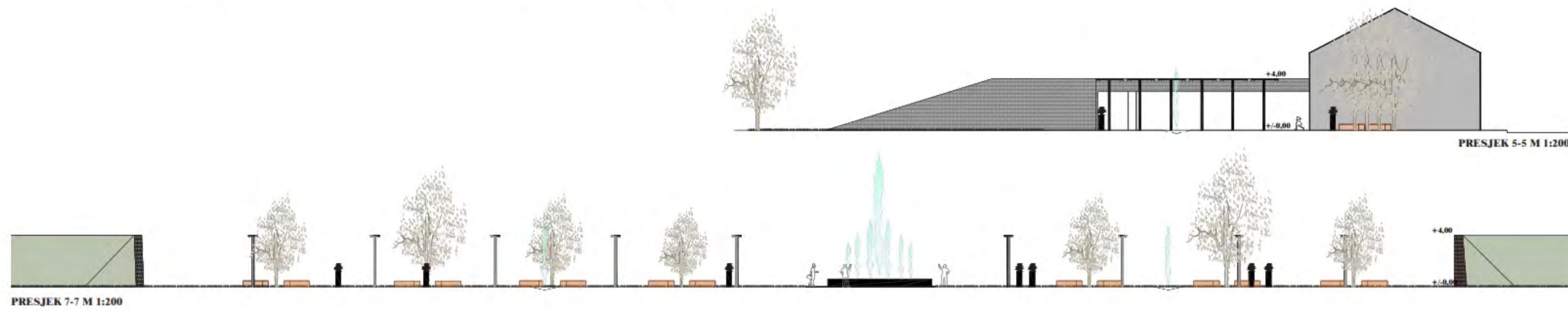
TLOCRT PRIZEMLJA OBJEKTA 1 M 1:200 \ S

SJEVERNO PROČELJE M 1:200

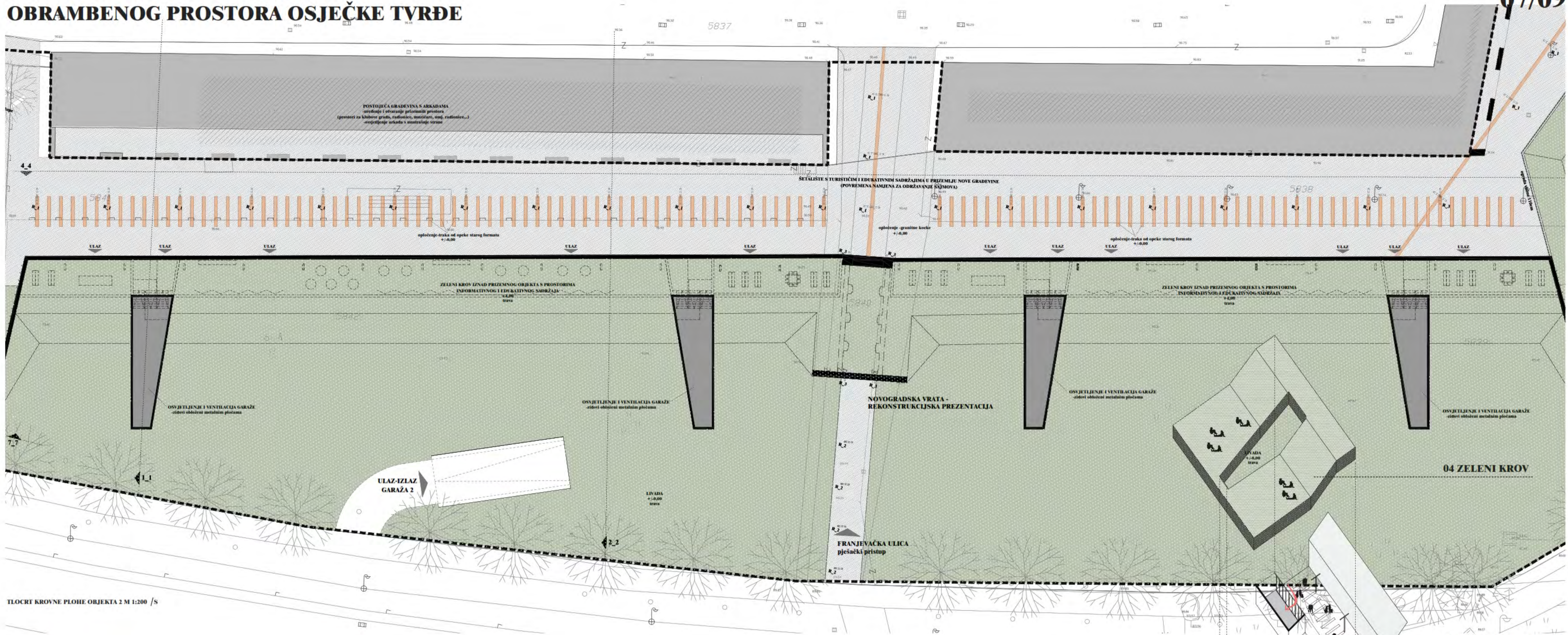

**URBANISTIČKO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE
OBRAMBENOG PROSTORA OSJEČKE TVRĐE**

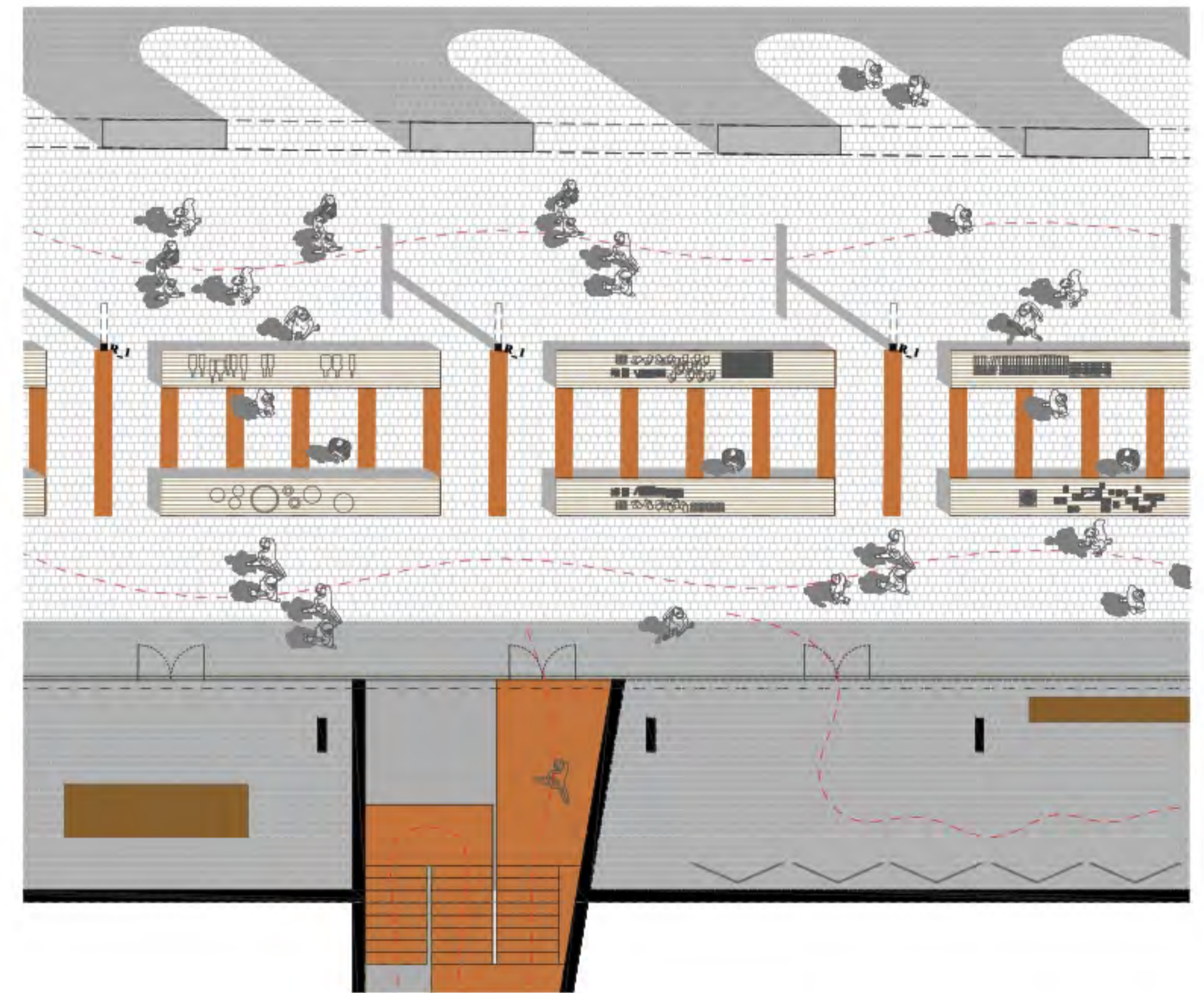

**URBANISTIČKO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE
OBRAMBENOG PROSTORA OSJEČKE TVRĐE**

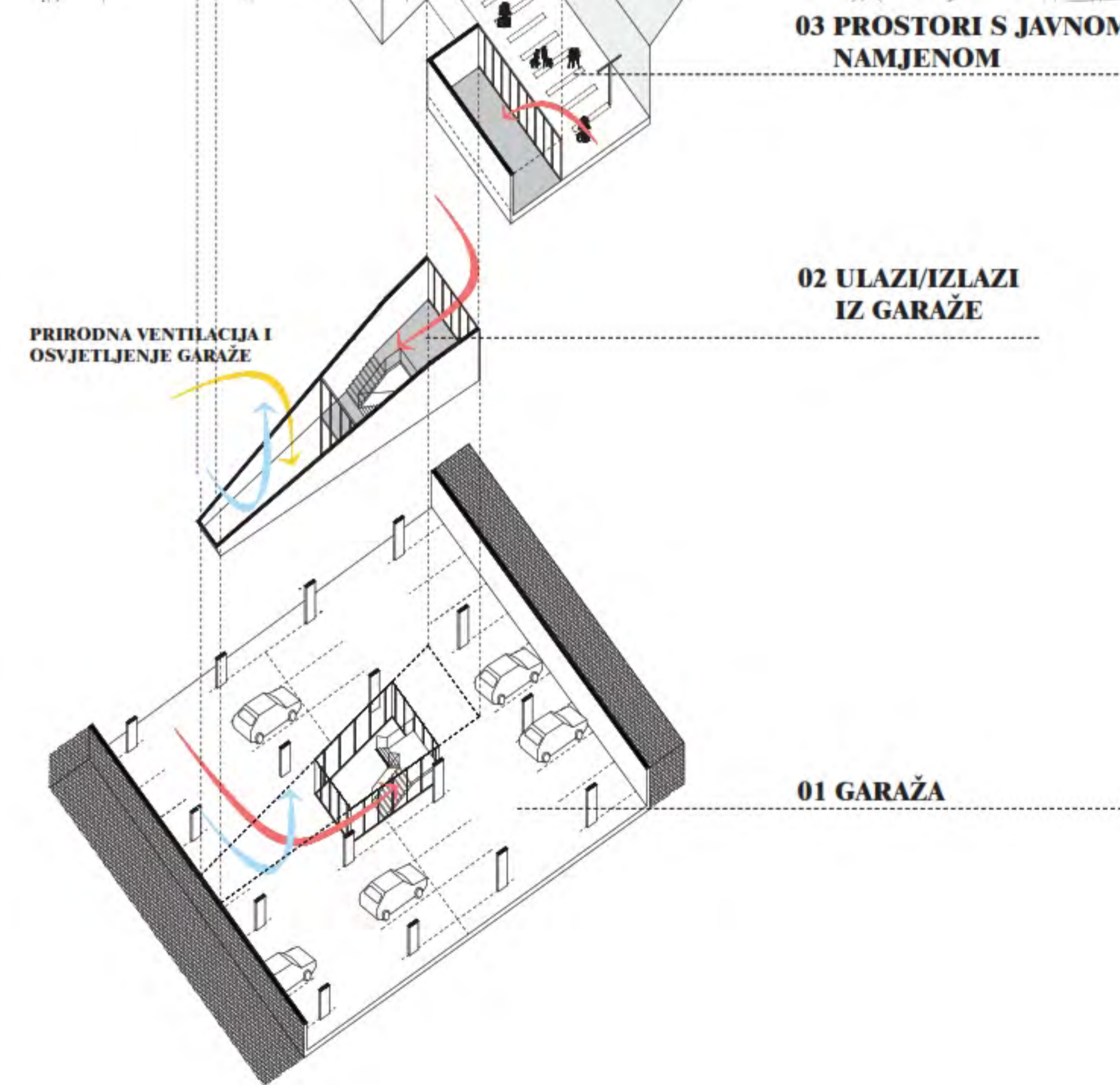
07/09

TLOCRTI KROVNE PLOHE OBJEKTA 2 M 1:200 /S

SCENARIJ KORIŠTENJA ZA VRIJEME SAJMOVA (ANTIKVITETI)

AKSONOMETRIJA

Ako krenemo u smjeru od Carskih vrata ona će početi manjim trgom nepravilne forme tik uz Carska vrata. Najdominantniji dio trga je tri metra visoki cigleni zid (podupire nasip na mjestu bivše linije), koji je moćno osvjetljen rasvjetom iz poda a dajući poseban rasvjetni karakter. Skulptura može biti raznih tema ali u spektru koji se povezuje s Osječkom (suvremena od aktualnih osječkih umjetnika, tradicionalni rad slavenskog seljaka, novomuzična sa zadanim temom...).

Šetnja dalje vodi na novo proširenje - trg na kojem je postavljena maketa Tvrđe u mjerilu koje licitno zahtjeva površinu od cca 14*11m u Tvrđi iz svoje najrasvjetlije periode tj. 18. stoljeća. Maketa je metalna i postavljena na postolje visine cca 60cm. Ovaj dio nalazi se u poziciji nekadašnjeg bastiona sv. Inocencija kojeg je nemoguće arhitektonski rekonstruirati jer ga je „pregazila“ Tepinićeva ulica. Kako su u srednjem vijeku na ovom mjestu postojala srednjovjekovna vrata za ulaz u gradsku površinu, na istočno od šetnice predviđa se uređenje za arheološku prezentaciju nekadašnjih vrata.

Arkade u prizemlju zgrade Državnog arhiva, kojima nalazi uz rub ovog dijela obuhvata svojim ljepotom dodatno obogaćuju prostor a u noćnim satima će ljepota njihove mase biti dodatno naglašena osvjetljenjem s unutrašnje strane arkada. Šetnja u nastavku je dio šetnice koji je nastao kao prostor između postojećih rubnih građevine i novog objekta. Taj dio šetnice je širine 15-17m i pravilnog, jako ležernog pravokutnog oblika. Namjena svih prostora u prizemlju objekta su edukativne, reprezentativne i turističke (osim ulaza i izlaza u podzemne garaje). Svi prostori su male dubine, predviđaju se ostakljena tako da je sadržaj prostora jasno vidljiv i šetnju. U unutrašnje uređenje prostora je predviđeno u istoj interpretaciji kao vanjski prostori kako bi se minimalizirao dojam vanjsko-unutrašnje a naglasio dojam cjeline. Ovdje su predviđene dvije edukativne galerije: jedna u lezama graditeljskog razvoja Tvrđe a druga u lezama koja prikazuje život stanovnika u prošlosti Tvrđe. Ostali prostori su turistički ured, suvenirnica, prodavaonica i kućane stambenih proizvoda. Ovaj dio šetnice dodatno štiti kao mjesto održavanja sajnova (festivala, seljčkih proizvoda...) i sličnih događaja. U sklopu cjelokupnog projekta u daljnjim fazama razradi dalo bi se rješenje montažnih i mobilnih stambena koja bi se za takve priloge postavljali u dvoredu duž širine šetnice. Spremanje i čuvanje stambena može se organizirati u prizemnom dijelu postojećeg objekta s arkadama. Arkade ovog objekta osvjetljavaju se kao i arkade Državnog arhiva.

U potkrovnim dijelovima ovog dijela šetnice predviđeno je rekonstrukcija Novih vrata čija važnost bi trebalo naglasiti ukidanjem kolnog prometa s Franjevačke ulice.

Niz šetnice dalje mijenja svoj izgled dotaskom na Rondelu velikana. Od postojećeg rondenla razlikuje se ideja širokog prostora trga, centralna odlična fontana te četiri postojeće skulpture osječkih velikana. Centralna forma postojećeg trga definira kružnim rubom omekšana je i proširena kako bi trg dobio mjesto za ostale veličane ali kako bi se i integrirao u novonastali urbani kontekst. Pri tome je vodeno računa da se očuva i postojeća os namirnih trgov. Rondela velikana - trg sv. Trojstva - trg V. Lisinskog. Projektom se trg dodatno obogaćuje dijelom manjim fontanama i novim skulpturnim veličanima. Ideja većeg broja skulptura provodna je i već postojećih ideja o pričuvanju broja skulptura osobama koje su svojim znanstvenim, umjetničkim, društvenim i sličnim zaslugama pridonijeli afirmaciji ili napretku grada.

U nekoj daljnoj razradi projekta uz detaljnije definiranje broja novih skulptura oblikovanje trga može se prilagoditi ili ovakva forma, za razliku prijelazne strogo kružne, to omogućuje.

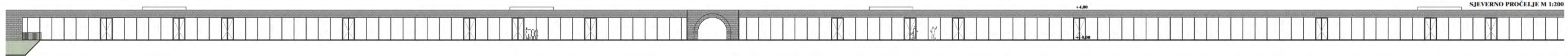
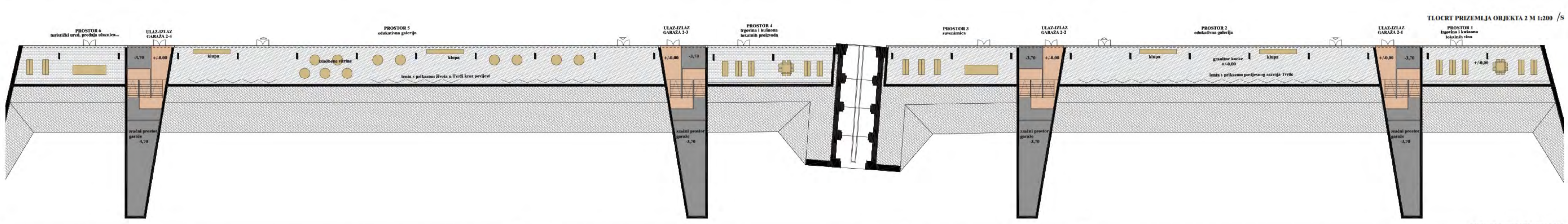
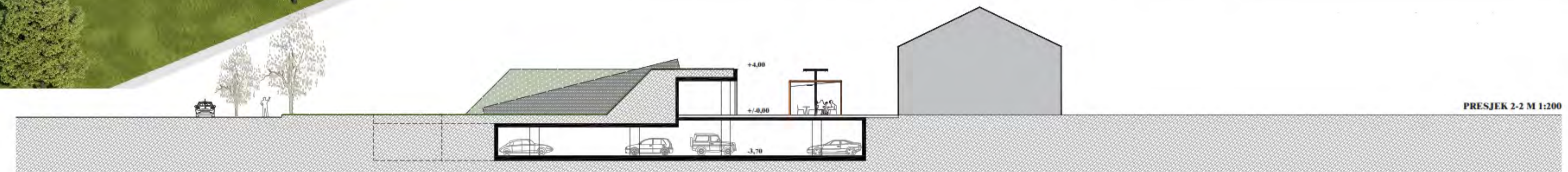
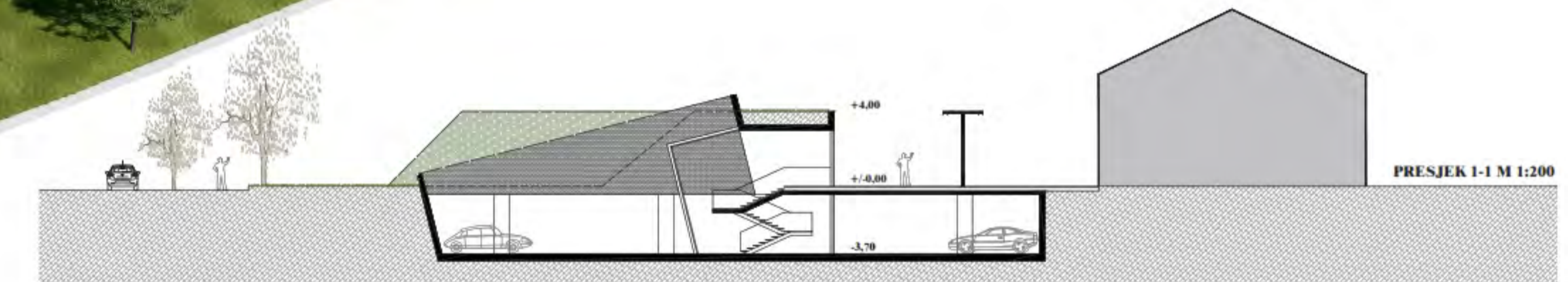
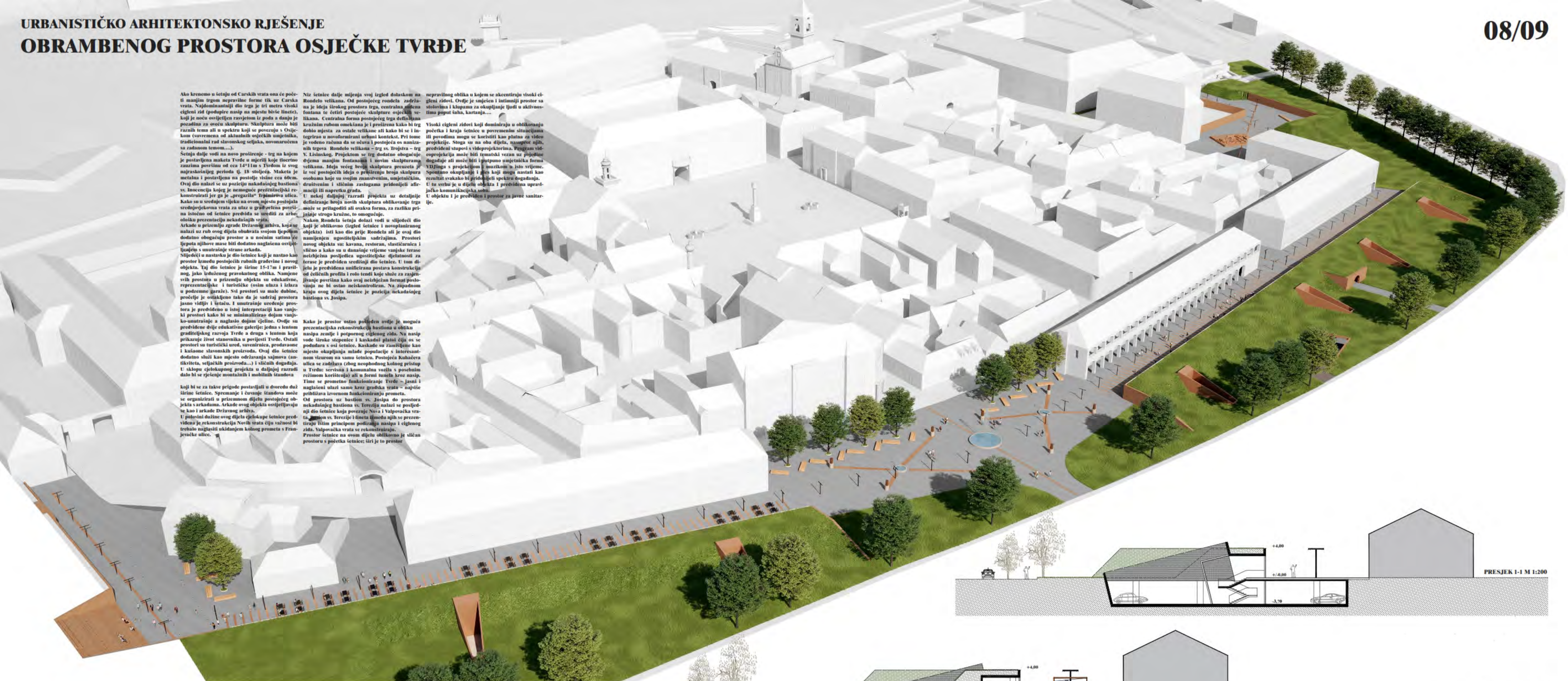
Nakon Rondela šetnja dolazi vodi u stiječeni dio koji je oblikovno (izgled šetnice i novonastalog objekta) isti kao dio prije Rondela ali je ovaj dio namijenjen ugostiteljskim sadržajima. Prostori novog objekta su: kavana, restoran, vlastičarica i slično a kako su u današnje vrijeme vanjske terase neizbježna posljedica ugostiteljske djelatnosti za terase je predviđeno središnji dio šetnice. U tom dijelu je predviđena unificirana postava konstrukcija od četinih profila i rala tenci koje služe za razgranjavanje površina kako ovaj neizbježan format postavljanje ne bi ostao nekontroliran. Na zapadnom kraju ovog dijela šetnice je pozicija nekadašnjeg bastiona sv. Josipa.

Kako je prostor ostao poludimenzionalan, moguća prezentacijska rekonstrukcija bastiona u obliku nasipa zemlje i potpornog ciglenog zida. Na nasip vode linije stepenice i kaskadni plato čiji os se podudara s osi šetnice. Kaskade su zamišljene kao mjesto okupljanja mlade populacije s interesantnom vizurom na samu šetnicu. Postojeća Kuharčeva ulica se zadržava (zbog neophodnog kolnog pristupa u Tvrđu: servisna i komunalna vozila s posebnim režimom korištenja) ali u formi tunela kroz nasip. Time se promotivno funkcioniranje Tvrđe - jasno i naglašeno ulazi samo kroz gradska vrata - najviše približava izvornom funkcioniranju prometa.

Od prostora uz bastion sv. Josipa dio prostora nekadašnjeg bastiona sv. Terzije nalazi se posljednji dio šetnice koja povezuje Nova i Valpovačka vrata. Terzije i linija između njih se prezentiraju klasičnom prizemnom nasipom i ciglenog zida. Valpovačka vrata se rekonstruiraju. Prostor šetnice na ovom dijelu oblikovno je sličan prostoru s početka šetnice; širi je to prostor

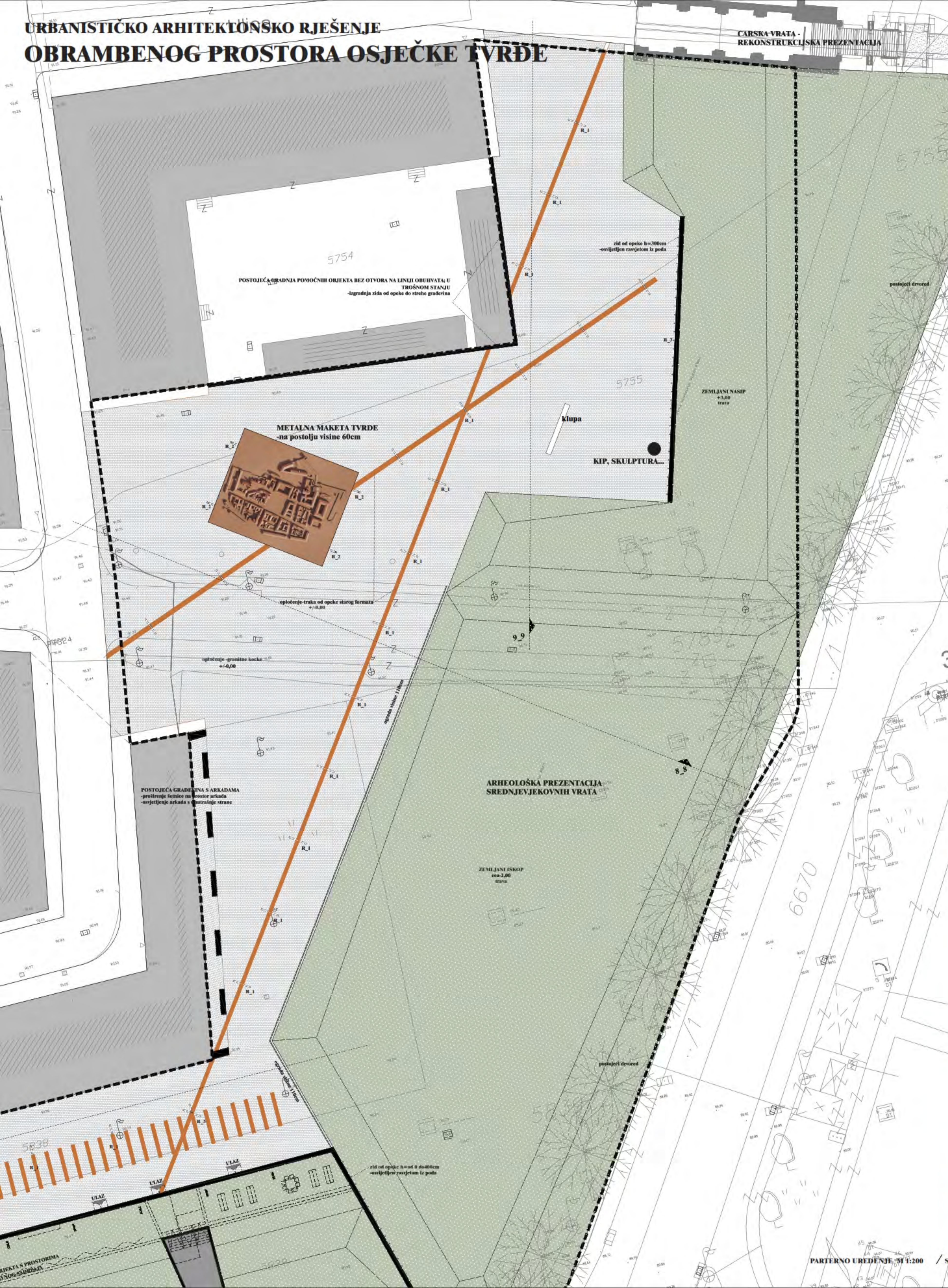
nepravilnog oblika u kojem se akcentiraju visoki cigleni zidovi. Ovdje je smjelica i intimitni prostor sa stolovima i klupama za okupljanje ljudi u aktivnostima poput šaha, kartača...
 Visoki cigleni zidovi koji dominiraju u oblikovanju početka i kraja šetnice u povremenim situacijama ili povodima mogu se koristiti kao platna za video projekte. Suga su na ova dijela, nasuprot njih, predviđeni stupovi s videoprojektorima. Pregledno vidocjepljenje može biti tematski vezan uz pojedine događaje ali može biti i potpuno umjetnička forma vizurom s projekcijom i muzikom u isto vrijeme. Spontano okupljanje i pjesnički nastupi mogu nastati kao rezultat svakako bi pridodali spektru događanja. U tu svrhu je u dijelu objekta 1 predviđena upravljačka komunikacijska soba.

U objektu 1 je predviđeno i prostor za javne sanitarije.

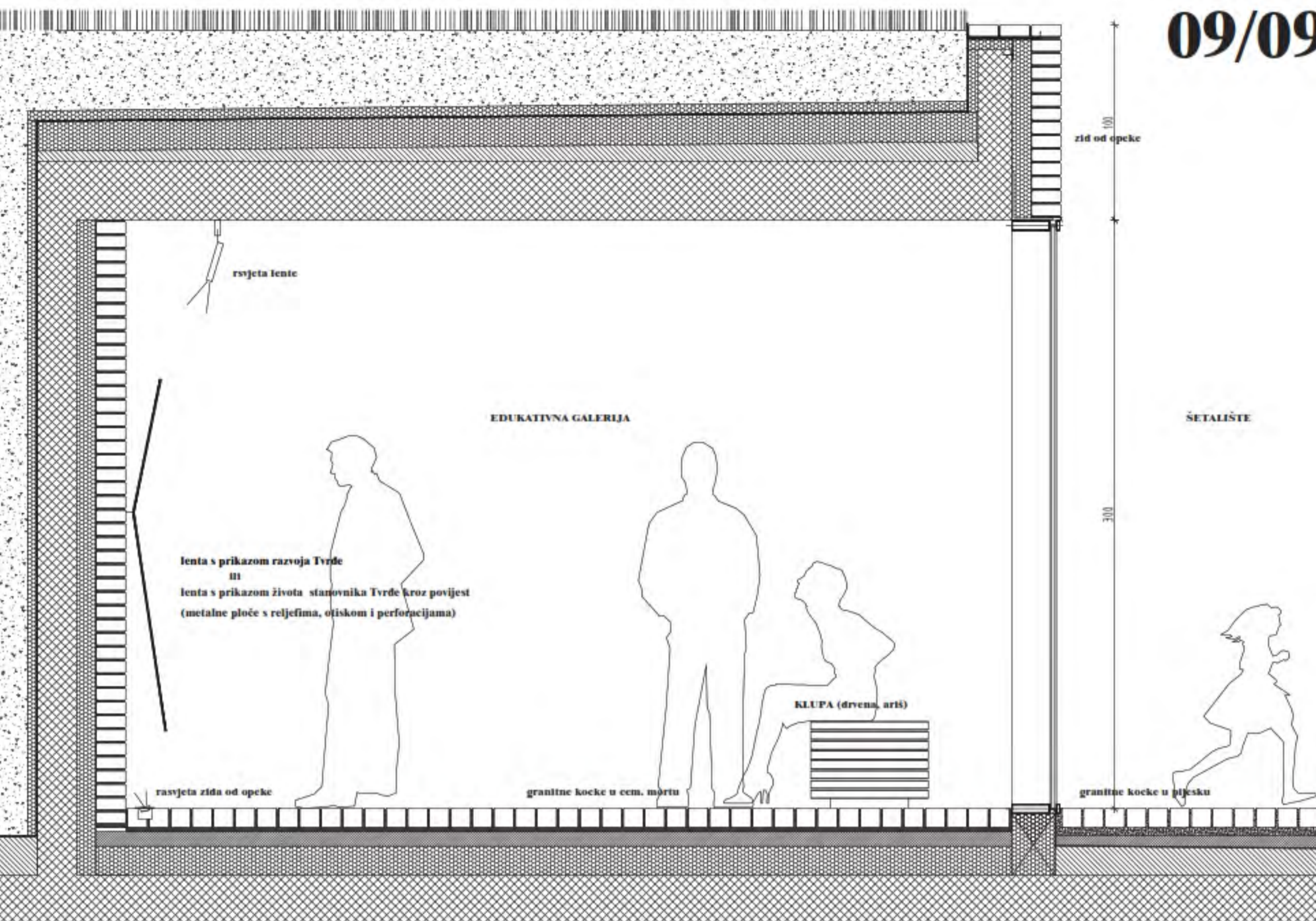
URBANISTIČKO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE OBRAMBENOG PROSTORA OSJEČKE TVRĐE

CARSKA VRATA -
REKONSTRUKCIJSKA PREZENTACIJA

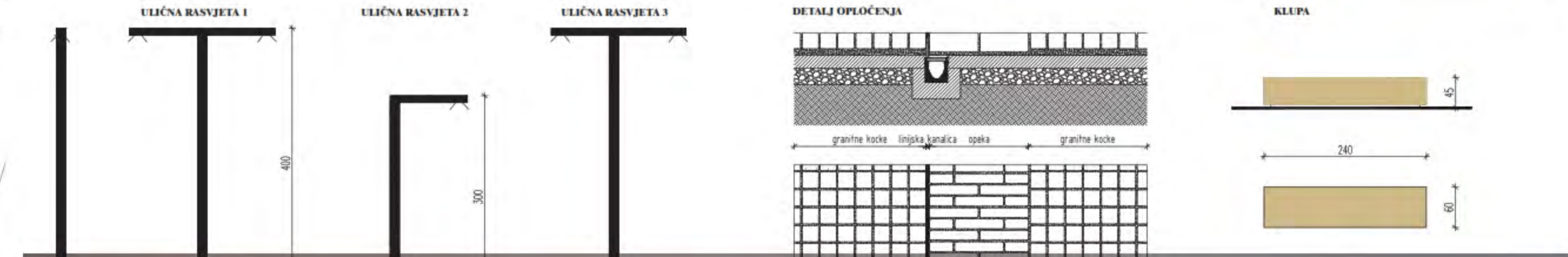
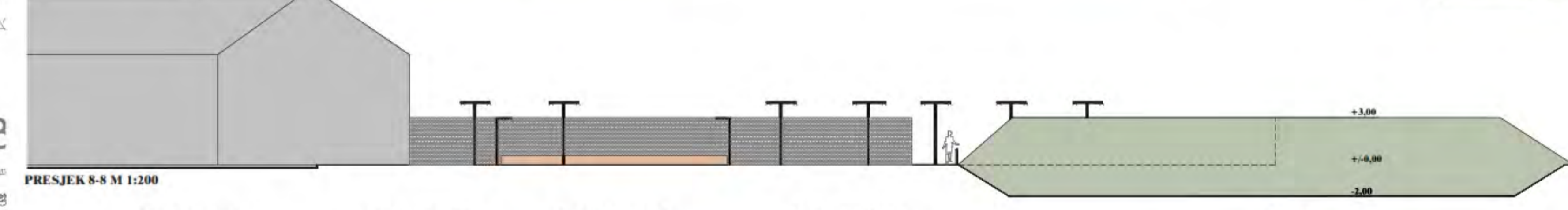
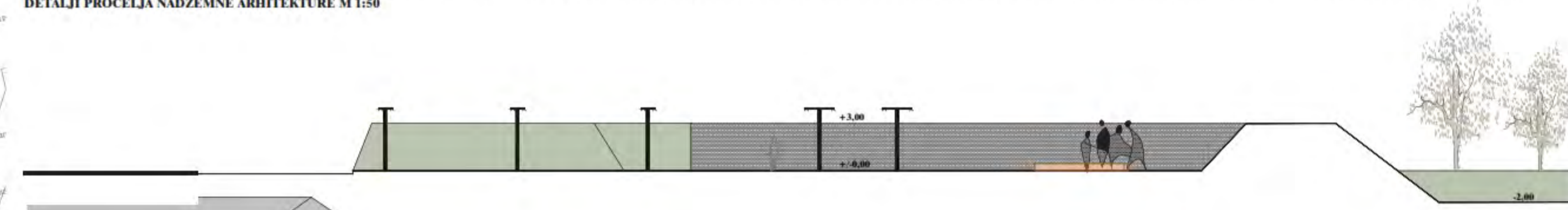

09/09

MATERIJALI I KONSTRUKCIJE
Materijali za uređenje parterne konstrukcije preuzeti su iz projekata i izvedenih dijelova obnove partera u Tvrđi. Parterna površina projektnog dijela obuhvata uređuje se upotrebom granitnih kocki manjeg formata i spekom starog formata. Otvorja se rjeziva linjskim kanalima s tankim tlicom. Svi zidovi koji podupiru zemljane nasipe obuhvata se opekama. Nova konstrukcija objekata je armirano betonska. Podzemne etaze sastoje se od sistema stupova (raslet 8*8m) pravokutnog presjeka te obodnih armirano-betonskih zidova što je najracionalniji konstruktivni sistem za organizaciju parkirnih i kolskih površina u podzemnim konstrukcijama. Nažalost dijelovi objekata također su od betonskih konstrukcija zidova i kolskih ploča koje se pokrivaju zemljanim nasipom i zatropaju. Procjele nadzemnih dijelova objekata prema tletnici je ostakljena konstrukcija s aluminijским profilima. Kontrast novog i starog je svjesan odabir. Setaonica - most je slične konstrukcije slično u formi povezanosti okvira kako bi rasponi i dimenzije konstruktivnih elemenata rezultirali dugom lakom i sličnosti. I na ovom dijelu ideje poticajne je kontrast starog i novog. Setaonica na parteru anketnog dijela obuhvata tematski nije usjetovana okolišem kao setaonica u projektnom dijelu pa su za ovo opšćenje odabrani betonski oplošnici sveg formata i svijetlije boje.

DETALJI PROČELJA NADZEMNE ARHITEKTURE M 1:50

PARTERNO UREĐENJE M 1:200 / S